

Raadvraag (art. 37)	Gesteld door: GroenLinks
Datum	25 maart 2024
Onderwerp	056-2024 Gelijkwaardige kansen in het onderwijs
Portefeuillehouder	College B&W

De fractie heeft de volgende vragen:

Geachte voorzitter,

De fractie van GroenLinks heeft kennis genomen van het artikel '*Rijke ouders doen kind massaal op bijles en dat 'moet stoppen': 'Dit maakt kinderen stuk'*' in het Algemeen Dagblad (AD)[\[1\]](#). In 2021 waarschuwde de Onderwijsraad ook al voor kansenongelijkheid in het onderwijs door private bijles[\[2\]](#).

Steeds meer kinderen volgen bijles, examentrainingen en huiswerkbegeleiding. GroenLinks vindt dat deze ontwikkeling leidt tot een groeiende kansenongelijkheid in het onderwijs, omdat alleen kinderen waarvan de ouders het kunnen betalen, bijgespijkerd kunnen worden wanneer dat nodig is.

Ook uit de cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) blijkt dat welgestelde ouders vaker private bijles inschakelen[\[3\]](#). Waar in 2017 ouders 240 miljoen euro uitgaven aan buitenschoolse bijles, ging het in 2022 al om 472 miljoen euro. Wanneer er gekeken wordt naar het voortgezet onderwijs dan is dit met bijna 50 procent toegenomen, in 2017 € 210 miljoen en in 2022 € 314 miljoen.

Minister Robbert Dijkgraaf van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap roept scholen op alleen bijles op school aan te bieden zodat dit 'voor iedereen toegankelijk is'.

GroenLinks heeft daarom de volgende vragen aan het college;

[\[1\] https://www.ad.nl/binnenland/rijke-ouders-doen-kind-massaal-op-bijles-en-dat-moet-stoppen-dit-maakt-kinderen-stuk~a443faf0/](https://www.ad.nl/binnenland/rijke-ouders-doen-kind-massaal-op-bijles-en-dat-moet-stoppen-dit-maakt-kinderen-stuk~a443faf0/)

[\[2\] https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2408491-onderwijsraad-waarschuwt-voor-kansenongelijkheid-door-private-bijles](https://nos.nl/nieuwsuur/artikel/2408491-onderwijsraad-waarschuwt-voor-kansenongelijkheid-door-private-bijles)

[\[3\] https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2024/09/uitgaven-van-huishoudens-aan-onderwijsondersteuning](https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2024/09/uitgaven-van-huishoudens-aan-onderwijsondersteuning)

1. Heeft het college kennisgenomen van het artikel in het AD '*Rijke ouders doen kind massaal op bijles en dat 'moet stoppen': 'Dit maakt kinderen stuk'*' in het AD?
2. Wat vindt het college van de toenemende privatisering van het onderwijs? En is deze trend ook in de gemeente Roosendaal te zien?
3. Deelt het college dat de groei van het private onderwijs de ongelijkheid in het onderwijs doet toenemen? Zo nee, waarom niet?
4. Hoe is het naar de mening van het college gesteld met de kansenongelijkheid in het basis- en voortgezet onderwijs in de gemeente Roosendaal in algemene zin? Graag een toelichting.

5. Welk beleid voert het college momenteel om de kansenongelijkheid in het onderwijs in de gemeente Roosendaal terug te dringen?
6. Wat vindt het college van de oproep van minister Dijkgraaf? En wil het college hier gehoor aan geven? Zo nee, waarom niet? Zo ja, op welke wijze?
7. Is het momenteel voor ouders met een laag inkomen mogelijk om een beroep te doen op Stichting Leergeld voor een financiële tegemoetkoming voor hun schoolgaande kind, wanneer dat bijles of huiswerkbegeleiding nodig heeft?

Namens de GroenLinks-fractie,

Chahira Mediani

Wij beantwoorden de vraag als volgt:

1. Heeft het college kennisgenomen van het artikel in het AD 'Rijke ouders doen kind massaal op bijles en dat 'moet stoppen': 'Dit maakt kinderen stuk' in het AD?

Het college heeft kennisgenomen van het artikel.

2. Wat vindt het college van de toenemende privatisering van het onderwijs? En is deze trend ook in de gemeente Roosendaal te zien?

Er is een landelijke ontwikkeling van een stijging van privatisering van het onderwijs. Het aantal particuliere scholen is landelijk bijna verdubbeld. Ouders die dit kunnen, kiezen met name voor dit onderwijs door de kleinere klassen, waardoor er meer aandacht is per kind en ook omdat het particulier onderwijs beter aansluit bij de opvoed- en levenswijzen van ouders. Ook kiezen ouders steeds vaker voor bijvoorbeeld huiswerkbegeleiding aanvullend op het reguliere onderwijs om de schoolprestaties van hun kinderen te verbeteren.

Vooropgesteld begrijpt het college dat ouders het beste willen voor hun kinderen, zodat zij later een goede toekomst zullen hebben. Ook dat zij onderwijs voor hun kinderen willen dat aansluit bij hun opvoed- en levenswijze. We zien daarin veel gradaties van ondersteuning: van bijles geregeld op en door scholen zelf, tot volledig particuliere scholen. Voor individuen kan huiswerkbegeleiding of bijles het verschil maken tussen wel of niet slagen, of het behalen van een bepaald diploma. Het is een bewezen effectief middel.

Als gemeente bekijken wij deze situatie vanzelfsprekend ook vanuit het geheel en de landelijke ontwikkelingen vertaald naar de gemeente Roosendaal. In die bredere, individu-overstijgende context vindt het college privatisering van onderwijs een onwenselijke ontwikkeling. Bij geprivatiseerde vormen van ondersteuning, zoals huiswerkbegeleiding of bijles komt kansengelijkheid in het gedrang. Vaak is de startpositie van jongeren die private scholing ontvangen al beter ten opzichte van jongeren met een meer kwetsbare (financiële) achtergrond. De private (niet vrij toegankelijke) ondersteuning versterkt deze ongelijkheid.

Scholen in het primair- en voortgezet onderwijs in de gemeente Roosendaal bieden vormen van ondersteuning aan bij hun leerlingen, bijvoorbeeld in de vorm van huiswerkbegeleiding en examentraining. Als er sprake is van kosten voor deze ondersteuning nemen de scholen deze zelf voor hun rekening. Er zijn voor de kinderen (of hun ouders) dus geen financiële drempels om hieraan deel te nemen.

3. Deelt het college dat de groei van het private onderwijs de ongelijkheid in het onderwijs doet toenemen? Zo nee, waarom niet?

Ja, zie vraag 2.

4. Hoe is het naar de mening van het college gesteld met de kansenongelijkheid in het basis- en voortgezet onderwijs in de gemeente Roosendaal in algemene zin? Graag een toelichting.

Kansengelijkheid is een moeilijk grijpbaar begrip. In vraag 5 gaan wij specifiek in op diverse al lopende (beleids)initiatieven. In algemene zin zien we in Roosendaal relatief veel achterstanden ten opzichte van het Nederlands gemiddelde. Dit is met name het geval in de focusgebieden van het Nationaal Programma Roosendaal, waarin de leefbaarheid onder druk staat. We zien hier een concentratie van diverse problematiek, zoals armoede, onderwijsachterstanden en slechte gezondheid. De gemeente Roosendaal is in 2022 mede daarom als focusgebied toegevoegd aan het

Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid. Dat is een integraal programma van 20 jaar, waarbij het Rijk met een alliantie van lokale partijen in Roosendaal extra inzet pleegt om in de focuswijken de leefbaarheid en veiligheid te verbeteren en de inwoners weer perspectief te bieden.

5. Welk beleid voert het college momenteel om de kansenongelijkheid in het onderwijs in de gemeente Roosendaal terug te dringen?

Hieronder gaan we in op verschillende (beleids)initiatieven: we hechten er belang aan om de bredere context rondom kansengelijkheid te schetsen. We werken hierbij preventief (voorkomen) en repressief (herstellend of verzachtend).

Vanuit ons **Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026** zetten wij in op het jonge kind en met name op het aanbod van voor- en vroegschoolse educatie. Dit om te voorkomen dat we sommige kinderen pas 'zien' wanneer ze naar de basisschool gaan, vaak al met ontwikkel- en taalachterstanden. Taalontwikkeling, taalbeheersing en taalinzicht maken hier onderdeel van uit en zijn essentiële onderdelen in de ontwikkeling van ieder kind en een noodzakelijke voorwaarde voor positieve onderwijsresultaten en latere kansen op goed werk. Een gebrek hieraan, juist op deze jonge leeftijd, geeft deze kinderen een valse start en een achterstand die dan al moeilijk in te halen is. We zetten middelen uit het Nationaal Programma Roosendaal in om bestaand beleid te intensiveren.

De gemeente Roosendaal werkt op dit moment aan de nieuwe **Jeugdagenda 2024-2027** welke wij op d.d. 10 april 2024 in een themabijeenkomst aan de gemeenteraad hebben gepresenteerd. Vanuit de Jeugdagenda zet de gemeente Roosendaal zich in om jongeren zo gelukkig en zelfstandig mogelijk te laten opgroeien om later een goede toekomst te hebben en mee te kunnen doen in de samenleving. Eén van de twee kernambities is: "Iedere jeugdige krijgt gelijke kansen en is goed uitgerust om te starten met zijn/haar volwassen leven". Hierbij hebben we met diverse maatschappelijke partners, waaronder scholen, doelen opgesteld om de kansengelijkheid binnen en buiten het onderwijs te vergroten.

Roosendaal heeft daarnaast gebruik gemaakt van de gelden uit het **Nationaal Programma Onderwijs**. Dit programma is in het leven geroepen om achterstanden opgelopen door corona tegen te gaan. Het gaat hierbij om de doelgroepen: peuters in voorschoolse educatie en leerlingen in het primair en voortgezet onderwijs. De activiteiten hebben betrekking op bovenschoolse en voorschoolse maatregelen, door bijvoorbeeld extra begeleiding op school of thuis. Ook kunnen activiteiten worden ingezet t.b.v. het verbeteren van zorg en welzijn zoals extra jeugdhulp.

Tot slot is de gemeente Roosendaal sinds kort aangesloten bij het **Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid** (lokaal: Nationaal Programma Roosendaal, kortweg NPR). Zie ook vraag 4.

De gemeente Roosendaal houdt nauwlettend initiatieven vanuit de **Gelijke Kansen Alliantie** (GKA, vanuit Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) in de gaten. Zo brengen wij regelingen onder de aandacht bij scholen en verbinden wij scholen met ons maatschappelijk middenveld. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een laagdrempelig aanbod van sport en cultuur voor onze jongeren.

Dit zijn (beleids)initiatieven die wij met ons onderwijs uitvoeren. Hiernaast onderhouden we als gemeente contacten met andere maatschappelijke organisaties voor inwoners met kinderen met een laag inkomen. Zie: <https://www.roosendaal.nl/kinderen-en-weinig-inkomen> en <https://www.roosendaal.nl/subsidie-jeugd-onderwijs-en-peuteropvang>

6. Wat vindt het college van de oproep van minister Dijkgraaf? En wil het college hier gehoor aan geven? Zo nee, waarom niet? Zo ja, op welke wijze?

De gemeente Roosendaal staat in principe achter deze oproep, in lijn met de beantwoording van vraag 2. We sluiten hierbij wel aan op richtlijnen en eventuele wetgeving vanuit de Rijksoverheid. Ondanks dat particuliere (niet vrij toegankelijke) initiatieven in het kader van kansengelijkheid onwenselijk zijn, kunnen we deze niet verbieden.

7. Is het momenteel voor ouders met een laag inkomen mogelijk om een beroep te doen op Stichting Leergeld voor een financiële tegemoetkoming voor hun schoolgaande kind, wanneer dat bijles of huiswerkbegeleiding nodig heeft?

Stichting Leergeld Roosendaal helpt kinderen tussen de 4 en de 18 jaar oud, woonachtig in de gemeente Roosendaal. Dat wil zeggen: Roosendaal, Nispen, Wouw, Wouwse Plantage, Moerstraten of Heerle.

Stichting Leergeld Roosendaal vergoedt alle kosten die direct met school te maken hebben zoals schoolkamp, laptops bij instromers op het voortgezet onderwijs, excursies, schoolreizen, eenmalig rekenmachines, gymkleding, kosten voor tweetalig Onderwijs, schoolkleding voor beroepsonderwijs (denk aan koks-kleding, veiligheidsschoenen etc.)

Met andere woorden: wanneer kinderen niet mee kunnen doen met hun leeftijdsgenootjes omdat er thuis niet genoeg geld is. Deze hulp is beschikbaar voor inwoners met een inkomen dat niet hoger ligt dan 130% van de bijstandsnorm. In sommige gevallen is het mogelijk om ook met een hoger inkomen in aanmerking te komen, bijvoorbeeld als er sprake is van schulden.

Stichting Leergeld Roosendaal neemt ook aanvragen voor bijles/huiswerkbegeleiding aan, waarbij de financiële ondersteuning voor de bijles rechtstreeks naar de uitvoerende partij gaat. Een voorwaarde om dit te vergoeden is dat de uitvoerende partij een niet-commerciële instelling is.

Wij vertrouwen erop U hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Roosendaal,

De secretaris,

De burgemeester,

